

„CU GÎNDUL LA TINE, BASARABIA MEA”

Radu MOȚOC

Reeditarea volumului intitulat „**Cu gândul la tine, Basarabia mea**” la Editura Memoria în anul 2010 este un bun prilej de a aduce în atenție acest bun român basarabean care s-a jertfit pentru cauza națională.

La vârsta de 17 ani a ajuns în lagăr fiind fiul fostului primar de Bălți, care a fost și el arestat la 13 iunie 1941 și avea să moară în 1944 în închisoare.

În 1940, imediat după ocuparea Basarabiei, Vadim Pirogan solicită viză pentru a pleca în România, motiv pentru care a fost arestat și condamnat la 5 ani închisoare. A fost deținut în lagărul cu regim special Taișet-Bratsk, din regiunea Irkutsk. Din cei 1200 de basarabeni închiși în acel lagăr au supraviețuit doar 150. Din acest motiv, până în ultima clipă a vieții sale, a vorbit în numele tuturor celor trecuți prin Gulag, vii, dar și morți despre atrocitățile comise de regimul sovietic și despre pericolul comunismului. A evocat memoria miilor de deportați basarabeni exterminați fizic, striviți moral și excluși intelectual, a celor siliți să-și părăsească țara din motive politice și care au trăit până la sfârșitul vieții departe de ea.

V. Pirogan a fost un caz excepțional și, probabil, fericit, pentru că a supraviețuit Gulagului, s-a luminat și a avut parte și de o clipă de viață trăită în adevăr. Viața lui a fost legată de un exil succesiv. În 1946, se întoarce la Bălți, dar de teamă să nu fie arestat de NKVD, pleacă în Ucraina la Lvov. Revenit acasă în Basarabia după 1989, unde devine un portdrapel al românismului.

Paginile sale de memorialistică ***Cu gândul la tine, Basarabia*** (1995); ***Pe drumurile pribegiei*** (1999); ***Destine românești*** (în colaborare, 2003); ***Calvarul*** (în colaborare, 2005) merită a fi citite cu mare atenție pentru că evocă mărturii care pot fi capete de acuzare la un eventual proces al comunismului.

Crezul său este demn de a fi reținut: ***„Crima se începe nu cu fumul de la crematorii și nici cu vapoarele pline cu deținuți navigînd spre Magadam. Crima începe cu indiferența cetățenilor”***.

A fost inițiatorul și organizatorul Muzeului Memoriei Neamului, dar și vice președinte al Asociației Culturale Pro-Basarabia și Bucovina, filiala Chișinău și președintele Asociației victimelor regimului comunist și a veteranilor de război ai Armatei Române din Republica Moldova.

Să-i cinstim memoria și să sprijinim mesajul, său declarînd cauza sa de interes național.

Notă: .

1. **Trifan, Călina.** La despărțire de Vadim Pirogan. In: *Destin Românesc*. Chișinău, 2007, nr. 1-2. p. 335

